

Република Србија
Републички секретаријат
за јавне политике
Број: 320-01-00001/2017-02
27.11.2017. године
Влајковићева 10
Београд

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

БЕОГРАД

Немањина 22-26

ПРЕДМЕТ: Мишљење на Предлог националног програма за пољопривреду за период 2018-2020. године који је Републичком секретаријату за јавне политике достављен дана 15.11.2017. године, актом број: 011-00-360/2017-09 од 14.11.2017. године.

У складу са чланом 46. став 6. Пословника Владе („Службени гласник РС“, бр. 61/06 - пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13 и 76/14), Републички секретаријат за јавне политике даје мишљење на **Предлог националног програма за пољопривреду за период 2018-2020. године** (у даљем тексту: Предлог националног програма), са сугестијама:

У складу са чланом 5. Закона о пољопривреди и руралном развоју ("Сл. гласник РС", бр. 41/2009, 10/2013 - др. закон и 101/2016) (у даљем тексту: Закон), Националним програмом за пољопривреду утврђују средњорочни и краткорочни циљеви пољопривредне политике, начин, редослед и рокови за остваривање наведених циљева, очекивани резултати, као и облик, врста, намена и обим појединих подстицаја.

Указујемо Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: предлагач) да Предлог националног програма, који се утврђује за период 2018-2020. године није постављен у складу са Законом о пољопривреди и руралном развоју ("Сл. гласник РС", бр. 41/2009, 10/2013 - др. закон и 101/2016) у делу који се односи на члан 5. Закона. Неусклађеност се огледа у томе што нису утврђени средњорочни циљеви пољопривредне политике, редослед и рокови за остваривање наведених циљева, очекивани резултати, као и облик, врста, намена и обим појединих подстицаја.

За потребе квалитетнијег планирања мера пољопривредне политике у Предлогу националног програма неопходно је разграничити предложене мере по роковима примене (кратак и средњи рок), што је у складу са одредбама члана 5. Закона.

Мишљења смо да је Предлогу националног програма недостају квантитативни подаци који би ишли у прилогу изведеним закључцима о предложеним мерама.

У уводном делу, потребно је да се наведе да су мере предложене овим Предлогом националног програма усклађене са Националним програмом руралног развоја. Оба Национална програма представљају документе исте јавне политике и сходно томе би требало да буду међусобно усклађени.

Предлагач је у уводном делу пропустио да наведе релевантне анализе које је користио приликом израде Предлога националног програма, као и да ли је користио резултате Студије о утицају примене различитих шема плаћања на пољопривредне произвођаче и Студије о малим произвођачима, чија је израда, у складу са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније, предвиђена за II односно IV квартал 2017. године, као део активности за подршку хармонизацији директних плаћања са Заједничком пољопривредном политиком ЕУ.

Такође, у уводном делу, предлагач је пропустио да дефинише релевантне субјекте укључене у процес дефинисања и спровођења мера пољопривредне политике у Републици Србији.

У поглављу I. Опште одредбе, потребно је дефинисати показатеље учинка (полазне и циљане вредности, као и изворе верификације) за ниво општег циља.

У тачки 2. Концептуална полазишта, подтачка 2.1. Анализа буџетске подршке у претходном периоду (2008-2017. године) приказан је и анализиран тренд кретања буџетских средстава за пољопривреду. Сматрамо да је, поред кретања износа и структуре средстава издвојених из буџета, за потребе стварања аналитичке основе неопходне за програмирање и планирање пољопривредне политике, било потребно приказати и анализу ефеката постојећих мера као и упоредити утрошена средстава и остварене ефекте. Имајући у виду економски и друштвени значај пољопривреде, мишљења смо да је било потребно сачинити и одговарајућу cost-benefit анализу.

Приликом приказа обима и структуре директних плаћања, наведено је да тзв. посебни подстицаји учествују у просеку са око 1,6% у укупним подстицајима, што је оцењено као задовољавајући ниво. Имајући у виду да је Стратегијом пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014-2024 (Смернице за подршку посебним подстицајима) био пројектован константан раст средстава издвојених за подршку посебним подстицајима у пољопривреди, у условима повећаних потреба за средствима намењених за реформу органа и организација и јачање институционалних капацитета, што је перманентан и скуп процес. Позивамо предлагача да додатно објасни критеријуме за наведену задовољавајућу оцену или да се позове на релевантну анализу која поткрепљује горе наведену задовољавајућу оцену.

У подтачки 2.2.2.1 Директна плаћања, у ставу 8 речи „мале пољопривреднике“ заменити речима „мала газдинства“.

У поглављу II. Опис мера, приказане су мере пољопривредне политике, разврстане по основним компонентама. Предвиђено је да приказ сваке мере садржи елементе неопходне за имплементацију, као и динамику и начин прилагођавања крајњој форми мере, опис мере каква ће се примењивати крајем периода обухваћеног програмом. При томе указујемо на следеће:

- Приликом навођења разлога за имплементацију мере, односно проблема који се мером решава, нису сажето наведени јасни докази о природи и величини проблема, његовим узроцима и последицама, о субјектима који су проблемом погођени, ни каква је дистрибуција ефеката. Примера ради, у мери 1.1.1. премија за млеко, у читавом опису проблема који се решава овом мером наводи се само једна квантификација - да се око 54% млека откупи. Потребно је да се знају број корисника, просечна примања по кориснику (одвојено за велике, средње, мале, по регионима и слично), да се наведе кратка анализа која би указала на кога и како је подршка до сада имала ефекта и колико

се буџетских средстава одваја за ту намену – што је неопходно за оцену да ли је мера економски и друштвено оправдана.

- Индикатори којима ће се мерити допринос мере ефикасности и ефективности спровођења утврђене политике која се спроводи нису увек прецизно дефинисани, релевантни, мерљиви и адекватни у погледу информација које пружају да би одговарали свим предложеним општим и специфичним циљевима, што захтева њихово преиспитивање. Указујемо предлагачу да није предвидео индикаторе за сваку од мера предвиђених у документу. Такође, нису наведене почетне и циљане вредности индикатора као и извори верификације. Код мере 1.1.1. премија за млеко предвиђено је 8 индикатора, док није предвиђен индикатор који треба да прати унапређење квалитета млека иако је Законом предвиђено да постоји опција плаћања премија за млеко на основу његовог квалитета.

Позивамо предлагача да прецизно и сходно горе наведеним препорукама утврди индикаторе за групе мера, подгрупе мера и појединачне мере – одговарјућим избором, као и дефинисањем почетне и циљане вредности и извора верификације.

За сваку меру је потребно прецизно утврдити временске рокове и редослед спровођења, што је и предвиђено и Законом, а и услов је за праћење успешности спровођења Националног програма.

Поставља се питање да ли је предлагач приликом предлагања мера које се односе на уређење тржишта имао у виду ризик да се у периоду важења предложеног програма да се неће стећи законски основ за примену предложених мера. С тим у вези поставља се питање сврсисходности њиховог укључивања у овај Предлог националног програма, без претходног утврђивања корективних мера у случају да се ризик оствари.

У делу III. Финансијски план, тачка 2. Финансијски план по групама мера, предлагач је планирао финансијска средства по годинама за основне групе мера подршке: 1) директна плаћања; 2) мере уређења тржишта; 3) посебни подстицаји, као и 4) кредитну подршку

Републички секретаријат за јавне политике сматра да је приликом пројектовања потребних финансијских средстава неопходно обухватити и појединачне мере - у апсолутном износу и као одређени удео у средствима намењеним одговарајућој групи мера, чиме би се допринело предвидивости политике која се спроводи.

Предлогу националном програму који би требало да има улогу планско-техничког документа за имплементацију пољопривредне политике, недостаје јасно дефинисан финансијски план који ће послужити као смерница за планирање годишњих буџета за пољопривреду током предвиђеног периода важења.

У делу IV. Имплементација програма, потребно је одредити тело које ће извештавати доносиоца Националног програма о динамици спровођења мера, нивоу оставарености жељених циљева, као и временске интервале извештавања.

в.д. заменика директора

